

Sygn. akt I ACa 229/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Tadeusz Nowakowski

Sędziowie: SSA Beata Wolfke-Kobzar (spr.)

SSO del. Krzysztof Rudnicki

Protokolant: Justyna Łupkowska

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2016 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **K. Z. i G. B.**

przeciwko **(...) Spółce z o.o. w Z.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 27 października 2015 r. sygn. akt X GC 188/15

1 oddala apelację;

2 zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów 8.500 zł kosztów postępowania apelacyjnego, zażaleniewego i zabezpieczającego.

UZASADNIENIE

Powodowie K. Z. i G. B. – wspólnicy spółki cywilnej (...) – domagali się zasądzenia od pozwanej (...) Sp. z o.o. w Z. 81.339,06 zł z odsetkami tytułem części wynagrodzenia za usługi doradztwa w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie ze środków unijnych projektu pod nazwą „(...) w Z.”.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu upominawczego pozwana wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając niekompletne i nierzetelne wykonanie przez powodów zleconej im usługi, co skutkowało umieszczeniem jej projektu na liście rezerwowej, dopiero na drugim miejscu, co było z kolei skutkiem złożenia projektu w późniejszej godzinie.

Sąd Okręgowy ustalił:

W dniu 10.05.2012 r., w związku z ogłoszeniem o naborze wniosków o dofinansowanie ze środków unijnych inwestycji zwiększających atrakcyjność turystyczną regionu, strony zawarły umowę o świadczenie usług doradczych. W umowie określiły ramowe zasady współpracy, które miano doprecyzować w kolejnych załącznikach.

Powodowie podjęli się przygotowania wniosków o dofinansowanie zgodnie z wytycznymi, pomocy w opracowaniu wymaganych dodatkowych dokumentów oraz ich uporządkowania i zapisu elektronicznego, a także innych czynności za dodatkowym wynagrodzeniem, jak określone w załącznikach

Pozwana zobowiązała się udostępnić powodowi niezbędne dane do świadczenia usług, a także do przeanalizowania przyjętych w projekcie założeń realizacyjnych i finansowych.

W umowie strony postanowiły, że jeśli pozwana nie zgłosi powodom żadnych uwag najpóźniej na 7 dni przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, będzie to równoznaczne z akceptacją przyjętych założeń. Wynagrodzenie za usługi świadczone przez powodów strony ustaliły następująco:

- opłata ryczałtowa za opracowanie dokumentacji projektowej w wysokości 5.200 zł netto, płatna zaliczkowo, tj. przed podjęciem czynności przez powodów,

- tzw. „ premia od sukcesu”, równa 2,8 % przyznanej dotacji, płatna ratalnie: 0,7 % przyznanej dotacji – płatne bezpośrednio po otrzymaniu pisemnej informacji o przyznaniu dotacji przez Instytucję Pośredniczącą, 1,6 % przyznanej dotacji – płatne po otrzymaniu pierwszej transzy dotacji na rachunek bankowy oraz 0,5 % przyznanej dotacji – płatne najpóźniej do 30.04.2013 r.

W umowie przewidziano także zasady obniżania prowizji od sukcesu w razie ustalenia niższej kwoty projektu.

W załączniku do umowy strony wskazały, że przedmiotem zlecenia jest projekt pod nazwą „(...)dla klientów biznesowych w gminie K. w Z., szacunkowa kwota projektu – 8 mln zł, szacunkowa kwota dofinansowania – 4 mln zł. Powodowie zobowiązali się wykonać prace objęte umową w terminie umożliwiającym złożenie wniosku 22.05.2012 r., z zastrzeżeniem terminowego dostarczenia przez pozwaną niezbędnych danych i dokumentów według ustalonego harmonogramu współpracy – najpóźniej do 11.05.2012 r.

W maju 2012 r. powodowie zafakturowali opłaty za przygotowanie dwóch części projektu (2 x 3.198 zł brutto) i te należności pozwana uregulowała.

Projekt architektoniczno - budowlany sporządził na zlecenie pozwanej architekt M. W., który kontaktował się z powodami, przedstawiając im preliminarz kosztów. Ostatecznego kosztorysu nie przedstawił.

Powodowie zgromadzili niezbędną dokumentację i przygotowali wniosek o dofinansowanie projektu. Pozwanej przekazano informację o możliwym sposobie oceny wydatków przez Instytucję Pośredniczącą i te informacje służyły pozwanej oraz projektantowi jako wskazówki dla ustalenia zakresu przedsięwzięcia.

Sporządzony przez powodów wniosek zarejestrowano w systemie 22.05.2012 r. o godzinie 14:58:51. W tym dniu upływał termin składania wniosków.

Zarejestrowano 162 wnioski na łączną kwotę dofinansowania 959.933.750,55 zł.

Projekt pozwanej znalazł się na 47 pozycji na liście projektów, które zaopiniowano pozytywnie (było ich 73).

W dniu 11.09.2012 r. Zarząd Województwa zatwierdził do dofinansowania projekty od 1 do 45, zaś projekty 46-73 zamieścił na liście rezerwowej. Umowy z wnioskodawcami tych projektów miały być zawarte kolejno w miarę dostępności środków. Wniosek pozwanej otrzymał łącznie 23 punkty, w tym 11 merytorycznych (na 14 możliwych) oraz 12 sektorowych (na 18). Minimalna liczba punktów wymaganych dla pozytywnej oceny wynosiła odpowiednio 4 i 5.

Pozwana nie otrzymała punktów za dotychczasowe doświadczenie (co deklarowała), za wpływ realizacji projektu na politykę równych szans (co wymagało odniesienia do dotychczasowej działalności), za wpływ realizacji projektu na politykę środowiskową (brak wcześniejszej działalności w obiekcie), za współpracę w turystyce (wcześniej nie świadczyła takich usług), za wykorzystanie Internetu (brak stosownego formularza na stronie internetowej), za lokalizację inwestycji w aspekcie bezrobocia (w powiecie stopa bezrobocia wynosi 5,10 %).

Wniosek był poprawiany i uzupełniany.

W okresie czerwiec – październik 2012 r. współpraca stron była kontynuowana, powodowie nadal wspomagali pozwaną w staraniach o dofinansowanie.

Uchwałą z 4.12.2012 r. Zarządu Województwa (...) zmienił wcześniejszą uchwałę i na liście pozytywnie ocenionych zamieścił projekty 1-46, zaś projekty 47-73 umieścił na liście rezerwowej. W wyniku dalszych zmian projekt pozwanej, z numerem 5, został zaopiniowany pozytywnie z kwotą dofinansowania 3.999.192,34 zł, co ogłoszono 6.03.2013 r.

Po lutym 2013 r. pozwana dokonała zmiany w projekcie przez ograniczenie ilości budynków.

W maju 2013 r. powodowie zafakturowali premię od sukcesu na 34.433,05 zł (0,7 % przyznanego dofinansowania), następnie 24.959,07 zł (0,5 %).

W dniu 4.07.2013 r. pozwana podpisała umowę o dofinansowanie z (...). W umowie przewidziano płatności częściowe pośrednie i końcową i szczegółowo uregulowano zasady dokonywania płatności. W umowie wskazano, że przyznana kwota finansowania nie przekroczy 3.999.192,34 zł, tj. nie wyniesie więcej niż 49,99 % kwoty całkowitej wydatków kwalifikowanych (tylko takie podlegają refundacji).

W umowie uregulowano także tryb i warunki uzyskiwania przez pozwaną kolejnych płatności, zastrzeżono m.in., że stosowne dokumenty muszą być przez pozwaną złożone do 30 kwietnia następującego po roku, w którym pozwana (beneficjent) otrzymała zaliczkę, zaś rozliczenie zaliczek i zwrot niewydatkowanych środków miał nastąpić nie później niż do końca roku, w którym zaliczkę wypłacono.

W lutym 2014 r. (...) zażądała od pozwanej uzupełnienia wniosku, m.in. przedłożenia umowy o roboty budowlane, szczegółowego harmonogramu prac oraz wyjaśnienia, jakie wydatki już poczyniono. W końcu lutego (...) poinformowała pozwaną o konieczności wstrzymania weryfikacji wniosku o zaliczkę do czasu rozpatrzenia zmian, o które pozwana wniosła 18.02.2014 r.

Następnie (...) wyjaśniła pozwanej, że zmiany w przedmiocie inwestycji oznaczają rezygnację z części wydatków i konieczna jest aktualizacja wniosku i jego głównych załączników. Poprosiła też pozwaną o wskazanie powierzchni oczyszczalni ścieków.

Zmodyfikowany wniosek pozwana złożyła przy piśmie z 14.003.2014 r., w którym wyjaśniła i uzasadniła zmiany.

(...) zaakceptowała zmiany, po czym aneksowano umowę o dofinansowanie, określając maksymalną kwotę na 3.847.594,32 zł, przy kwocie 9.107.176,09 zł brutto jako wynikającej z kosztorysu uproszczonego budowy.

W sierpniu 2014 r. powodowie uzyskali z (...) informację o wypłaceniu pozwanej zaliczki w kwocie 1.346.500 zł, co nastąpiło na wniosek złożony w styczniu 2014 r.

W dniu 1.09.2014 r. powodowie zafakturowali III część premii od sukcesu (1,6 % przyznanego dofinansowania) a następnie wezwali pozwaną do zapłaty tej należności (78.704,09 zł brutto).

W czerwcu 2015 r. powodowie uzyskali od (...) informację, że zmodyfikowany wniosek pozwanej nie uzyskał dofinansowania i znalazł się na liście rezerwowej oraz, że pozwaną wezwano do złożenia dokumentów niezbędnych do podpisania umowy w dniu 7.03.2012 r. zaś umowę podpisano 4.07.2013 r. Wcześniej dochodzone przez powodów należności objęte fakturami z maja i czerwca 2013 r. zostały przez pozwaną uregulowane w wyniku prawomocnych wyroków sądowych.

Przy takich ustaleniach Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione.

Sąd Okręgowy zakwalifikował łączącą strony umowę jako umowę zlecenia, w której część wynagrodzenia powodów, tj. tzw. premię od sukcesu, uzależniono od osiągnięcia określonego efektu ich działań. Zdaniem Sądu Okręgowego, tym efektem była przyznana kwota dofinansowania, a nie jak utrzymywała pozwana - kwota ostatecznie wypłacona, zresztą

strony same rozróżniły w umowie te pojęcia, a powyższy wniosek nasuwa nie tylko literalna treść umowy, ale także jej cel oraz istota obowiązków spoczywającej na powodach.

Wyrokiem z 27.10.2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powodów 81.339,06 zł z ustawowymi odsetkami od 12.12.2014 r. oraz 7.684 zł kosztów procesu, a nadto nakazał pozwanej zrefundować Skarbowi Państwa poniesione wydatki (202,26 zł). Pozwana zaskarżyła wyrok w całości, wnosząc o jego zmianę przez oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powodów zwrotu kosztów procesu oraz obciążenie powodów wydatkami.

W apelacji pozwana zarzuciła:

- naruszenie art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. oraz zw. z art. 735 § 1 k.c. i art. 750 k.c. przez zaniechanie wykładni pełnej treści łączącej strony umowy, co doprowadziło Sąd do błędnego wniosku, że „premia od sukcesu” należy się od kwoty wskazanej w decyzji Zarządu Województwa (...) z 26.02.2013 r., a nie od kwoty wypłacanej,
- naruszenie art. 6 k.c. przez przyjęcie, że powodowie udowodnili swoje roszczenie co do zasady i wysokości.

Powodowie wnosili o oddalenie apelacji i przyznanie im kosztów postępowania apelacyjnego.

Po wyrokowaniu przez Sąd Okręgowy powodowie wystąpili z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa. Wniosek ten został przez Sąd Okręgowy uwzględniony postanowieniem z 8.02.2016 r., następnie Sąd Okręgowy po rozpoznaniu wniosku powodów z 14.03.2016 r. przyznał powodom koszty postępowania zabezpieczającego w kwocie 2.325,44 zł (postanowienie z 24.03.2016 r.). W wyniku zażalenia pozwanej postanowieniem z 6.04.2016 r. Sąd Apelacyjny uchylił pkt. III postanowienia z 8.02.2016 r., tj. orzeczenie o kosztach postępowania zabezpieczającego w zakresie opłaty od wniosku i kosztów zastępstwa prawnego (1900 zł), ze wskazaniem, że orzeczenie w tym przedmiocie jest przedwczesne i koszty te winny być rozliczone w wyroku Sądu Apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Ze względu na brak konsekwencji Sądu Okręgowego w kwalifikowaniu łączącej strony umowy (raz zlecenie, raz umowa o świadczenie usług) konieczne jest jednoznaczne wskazanie, że strony łączyła umowa o świadczenie usług, polegających na przygotowaniu wniosków o współfinansowanie projektów z funduszy unijnych, przy czym w pojęciu przygotowania wniosków mieściła się także pomoc w opracowaniu dodatkowych dokumentów wymaganych do złożenia wraz z wnioskiem, skompletowanie tych dokumentów, ich uporządkowanie i zapis elektroniczny zgodnie z wytycznymi (§ 1 ust. 1-3 a,b,c umowy - k. 84). Umowa przewidywała także przeprowadzenie dodatkowych czynności już na etapie realizacji poszczególnych projektów, lecz za odrębnym wynagrodzeniem (§ 1 ust. 3 pkt d).

Sąd Apelacyjny nie podziela zarzutu apelacji, o ile dotyczy niewłaściwej wykładni postanowienia § 6 umowy, normującego rodzaj, wysokość oraz warunki płatności należnego powodom wynagrodzenia. Jest oczywistym, że w kontekście celu łączącej strony umowy i zakresu obowiązków spoczywających na powodach, za sukces, który miał być premiowany wynagrodzeniem ponad opłatę ryczałtową, wynoszącą 5200 zł netto, można uznać jedynie przyznanie pozwanej dofinansowania, a nie – jak utrzymuje pozwana – kwoty jej wypłacone, i to bezzwrotnie. Absurdalne jest założenie, że premia za sukces miałyby zależeć od zdarzeń, czynności i decyzji pozwanej, na które powodowie nie mają już żadnego wpływu. Innymi słowy, premię od sukcesu, strony traktowały jako premię od uzyskanego przez pozwaną dzięki staraniom powodów rezultatu, rozumianego jako przyznanie dofinansowania, czyli kwoty, którą pozwana realnie otrzymałaby, realizując projekt zgodnie z pierwotnymi założeniami oraz terminowo wypełniając ustalone w umowie z (...) formalne warunki wypłaty.

Słusznie więc przyjął Sąd Okręgowy, że przyznana dotacja, którą w § 6 umowy strony uznały za podstawę wyliczenia należnej powodom premii, jest tożsama z kwotą wykazaną przez (...) w informacji o treści pozytywnej decyzji Zarządu

Województwa (...), tu: decyzji z 26.02.2013 r., znajdującej potwierdzenie w późniejszej umowie pozwanej z (...) z 4.07.2013 r.

Trafnie zresztą podniósł Sąd Okręgowy, że w § 6 umowy same strony rozróżniały pojęcia przyznanej dotacji oraz płatności transz dotacji i przyznanie dotacji zrównały z pozytywną decyzją Zarządu Województwa, o której informuje (...) (§ 6 ust. 1 pkt b umowy).

Reasumując, prezentowana przez pozwaną wykładnia umowy nie tylko odbiega od jej dosłownej treści, ale także pozostaje w sprzeczności z istotą zobowiązania, które przyjęli na siebie powodowie.

W tym kontekście jako nieprzekonującą ocenił Sąd Apelacyjny argumentację pozwanej, o ile nawiązuje do definicji zaczerpniętych z umowy o dofinansowanie i za decydującą o przyznaniu premii oraz o jej wysokości uważa relację między ostateczną wysokością przyznanych jej środków unijnych a wartością przyznanego dofinansowania, postulując potrzebę ustalenia strony, która zawiniła wypłatę środków w niniejszej wysokości.

W argumentacji tej zawiera się nieakceptowalne i nieznajdujące w treści umowy stron założenie odpowiedzialności powodów za fazę realizacji projektu, w której nie uczestniczyli.

W konsekwencji bezzasadny jest także zarzut obrazy art. 6 kc, który ma charakter wtórny w stosunku do pierwszego zarzutu apelacji i opiera się na tym samym błędnym założeniu.

Z tych przyczyn apelację należało na podstawie art. 385 kpc oddalić.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na zasadzie art. 98 kpc. Wedle tej samej zasady przy uwzględnieniu normy art. 745 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł również o kosztach postępowania zabezpieczającego, objętych uchylonym, bo przedwczesnym, orzeczeniem Sądu Okręgowego z 8.02.2016 r.

Dalsze koszty postępowania zabezpieczającego, objęte postanowieniem Sądu Okręgowego z 24.03.2014 r., pozostają poza granicami orzekania w obecnym postępowaniu apelacyjnym, ponieważ kontrola w/w postanowienia mogłaby nastąpić jedynie w odrębnym postępowaniu zażaleniowym.